

Nr. înregistrare: 381/30.03.2026

Către: DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE RURALĂ

AGENȚIA PENTRU FINANȚAREA INVESTIȚIILOR RURALE

În atenția: Autoritatea de Management pentru Planul Strategic PAC 2023-2027

Subiect: Clarificări, observații și propuneri privind Ghidul consultativ pentru Intervenția DR-12

Stimată doamnă Director,

Stimate domnule Director,

În calitate de asociație profesională care reprezintă în România interesele firmelor de consultanță în management și de membru în cadrul UPLR, FEACO și ICMCI, AMCOR promovează un dialog constructiv între mediul consultanței, beneficiarii fondurilor europene și instituțiile de management al programelor.

Documentul de față formulează observații și propuneri de clarificare cu privire la Ghidul consultativ aferent Intervenției DR-12 - Investiții în consolidarea exploatațiilor tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani, supus dezbaterii publice de către AFIR/MADR.

Obiectivul principal îl reprezintă îmbunătățirea clarității, predictibilității și aplicabilității practice a pachetului procedural, anterior aprobării acestuia prin Ordin al Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Observațiile sunt formulate pentru a sprijini departamentul de specialitate din cadrul MADR în analiza oportunității de includere, completare sau detaliere a anumitor prevederi în documentația finală de implementare.

1. Solicitanți eligibili

În **Fișa intervenției din ultima versiune a PSPAC 2023-2027**, aprobată în 18.02.2026 este prevăzut: „*Tinerii fermieri care au finalizat implementarea planului de afaceri în cadrul submăsurii 6.1 din PNDR 2014-2020, inclusiv tranziție sau **fermierii care s-au instalat cu cel mult 5 ani înaintea depunerii cererii de sprijin pentru această intervenție, având vârsta de până la 45 ani la momentul depunerii cererii de finanțare și sunt șefi ai exploatației.***”.

În **Ghidului solicitantului**, publicat spre consultare publică în data de 19.03.2026, este specificat: „*Pentru a beneficia de sprijinul financiar nerambursabil [...] sunt eligibili fermierii [...] fac parte dintr-una dintre următoarele categorii: **fermierii instalați care se încadrează în definiția “tinerilor fermieri” [...]; fermierii instalați care au finalizat implementarea planului de afaceri în cadrul subMăsurii (sM) 6.1 din PNDR 2014-2022 [...]; fermierii instalați care au vârsta de până la 45 de ani [...]***”.

În acest sens, solicităm clarificarea următoarelor aspecte:

- condiția privind **perioada de instalare de maximum 5 ani:**

- rămâne **obligatorie și aplicabilă**, conform PSPAC, sau
- a fost **eliminată** din Ghid.

2. Principii de selecție

Principiul apartenenței la structurile asociative

În contextul aplicării criteriului de selecție **C.S.Z. 2.1 - Principiul apartenenței la structurile asociative**, în situația în care punctajul este condiționat de existența unei unități de procesare la nivelul formei asociative la momentul depunerii cererii de finanțare, se impune revizuirea modului de aplicare a acestui criteriu.

Astfel, propunem ca și solicitanții care sunt membri ai unor forme asociative care **nu dețin capacități de procesare funcționale la momentul depunerii**, dar care prevăd prin proiect **investiții în dezvoltarea sau realizarea de capacități proprii de procesare**, să beneficieze de **punctaj maxim** în cadrul acestui criteriu.

Această abordare este justificată de faptul că, în cazul acestor proiecte, componenta de procesare reprezintă obiectul investiției și nu poate fi demonstrată anterior implementării.

În absența unei astfel de ajustări, există riscul:

- limitării accesului la punctaj pentru solicitanții care contribuie activ la dezvoltarea lanțului de valoare prin investiții în procesare;
- creării unui dezechilibru între formele asociative care dețin deja capacități funcționale și cele aflate în proces de dezvoltare;
- descurajării investițiilor în procesare la nivel de exploatare, în contradicție cu obiectivele de consolidare și integrare a exploatarelor agricole.

3. Principii de selecție - Componenta sector zootehnic

Principiul deținerii în proprietate a exploatareii

C.S.Z. 3.1 - Solicitantul își propune prin proiect extinderea clădirilor aferente unităților de producție zootehnice asupra cărora are drept de proprietate prevede: „*Punctajul se acordă pentru proiectele care propun investiții de extindere a unităților de producție aferente exploatareii zootehnice sau pentru extinderea și modernizarea acestora. [...]*”;

De asemenea, dicționarul regăsit în Ghidul solicitantului include următoarele definiții:

„Modernizarea [...] cuprinde lucrările de construcții și instalații privind re tehnologizarea, reutilizarea și refacerea sau extinderea construcțiilor existente aferente unităților în funcțiune și cu autorizații de funcționare valabile, fără modificarea destinației inițiale [...]”;

„Modernizarea exploatareii agricole reprezintă investițiile de orice tip în unitatea/unitățile de producție existente [...] extinderea exploatareii agricole prin înființarea de noi unități de producție în cadrul aceleiași/aceleorași cod/uri CAEN.”.

În acest context, se evidențiază o delimitare între:

- aplicarea criteriului, orientată strict către **extinderea fizică a clădirilor existente**, și

- definiția extinsă a modernizării exploatației, care include și **extinderea prin înființarea de noi unități de producție**.

În consecință, solicităm clarificarea modului de interpretare a criteriului C.S.Z. 3.1 în raport cu aceste definiții, respectiv:

- dacă investițiile care vizează **înființarea de noi unități de producție zootehnice în cadrul exploatației existente (inclusiv realizarea unor clădiri noi)**, încadrabile în noțiunea de modernizare a exploatației agricole, pot fi asimilate **conceptului de extindere** în sensul criteriului;
- sau dacă criteriul se aplică în mod strict și exclusiv **extinderii clădirilor existente**, fără a include investițiile de tip construcții noi, chiar dacă acestea contribuie la dezvoltarea exploatației. În această situație, solicităm **adăugarea definiției pentru „extinderea clădirilor aferente unităților de producție zootehnice”**.

Totodată, propunem analizarea **oportunității de extindere a sferei criteriului de selecție C.S.Z. 3.1**, prin includerea în categoria investițiilor punctabile și a proiectelor care propun **realizarea de construcții noi**, cu respectarea condițiilor generale de eligibilitate.

O astfel de ajustare ar contribui la:

- asigurarea unui **tratament echilibrat între tipurile de investiții eligibile**;
- **evitarea descurajării proiectelor** care vizează dezvoltarea infrastructurii zootehnice **prin construcții noi**.

4. Principii de selecție - Componenta alte sectoare

Principiul deținerii în proprietate a exploatației

Se constată o diferențiere structurală între modul de definire și aplicare a criteriului de selecție **C.S. 3 - Principiul deținerii în proprietate a exploatației** pentru:

- componenta **sector zootehnic**, unde criteriul **C.S.Z. 3.1** prioritizează explicit investițiile în infrastructura de producție (extinderea clădirilor aferente unităților de producție zootehnice), și
- componenta **alte sectoare**, unde criteriul echivalent (**C.S. 3.1**) vizează exclusiv **deținerea în proprietate a terenurilor agricole**, fără a integra componenta investițională în infrastructura de producție.

Conform ghidului, pentru sectorul zootehnic: *„Punctajul se acordă pentru proiectele care propun investiții de extindere a unităților de producție [...] sau pentru extinderea și modernizarea acestora.”*;

În schimb, pentru sectorul vegetal, punctajul este acordat: *„[...] direct proporțional cu procentul de teren agricol din exploatație deținut în proprietate [...]”*.

Această diferențiere conduce la:

- o **lipsă de corelare între criteriile de selecție și obiectivul investițional** în sectorul vegetal;

- absența unui mecanism de **prioritizare a investițiilor în infrastructura de producție vegetală** (depozitare, condiționare, procesare, spații protejate etc.);
- favorizarea exclusivă a componentei de **proprietate asupra terenului**, în detrimentul investițiilor care generează valoare adăugată.

Propunem **alinieră structuri criteriului C.S. 3 pentru sectorul vegetal** cu modelul aplicabil sectorului zootehnic, prin introducerea unui subcriteriu similar C.S.Z. 3.1, care să vizeze explicit **investițiile în unitățile de producție vegetală**, respectiv:

- construcții pentru depozitare și condiționare;
- spații de procesare la nivel de fermă;
- sere, solarii și alte structuri de producție;
- alte infrastructuri funcționale aferente exploatației vegetale.

O astfel de ajustare ar asigura:

- **tratament echitabil între sectoarele agricole**, prin aplicarea unui principiu unitar de selecție;
- orientarea finanțărilor către **investiții productive și generatoare de valoare**;
- corelarea criteriilor de selecție cu obiectivele intervenției privind **consolidarea exploatațiilor agricole**;
- evitarea unei abordări restrictive bazate exclusiv pe deținerea terenului, fără stimularea investițiilor în infrastructură.

5. Mijloace de transport specifice

În urma analizei **Ghidului solicitantului** - versiunea consultativă, se constată că **mijloacele de transport specializate** nu sunt menționate explicit nici în categoria cheltuielilor eligibile, nici în cea a cheltuielilor neeligibile.

În practica investițională aferentă sectorului agricol, sunt utilizate **mijloace de transport compacte și specializate**, inclusiv:

- autoizoterme (cu sau fără agregat frigorific);
- rulote și autorulote alimentare.

Acestea pot deservi activități precum:

- transportul materiei prime;
- comercializarea produselor agricole primare;
- comercializarea produselor condiționate la nivelul exploatației.

În acest sens, solicităm clarificarea următoarelor aspecte:

- aceste tipuri de mijloace de transport sunt considerate **eligibile** în cadrul intervenției DR-12, inclusiv prin leasing, sau
- sunt implicit **neeligibile**, în absența unei mențiuni explicite.

6. Respectare prevederi legislație națională în vigoare aplicabilă proiectului

Conform prevederilor Ghidului solicitantului, în cazul proiectelor care vizează **modernizarea exploatațiilor agricole prin lucrări asupra unor obiective existente**, condiția de eligibilitate se îndeplinește prin: „*prezentarea la momentul depunerii Cererii de Finanțare a documentelor doveditoare autorizării funcționării obiectivelor existente și funcționale [...]*”;

În schimb, pentru: „*investiții noi (modernizarea exploatației agricole prin extinderea profilului)*, condiția de eligibilitate se îndeplinește la prima cerere de plată [...]”.

În practică, există situații în care solicitanții:

- își **modifică forma de organizare** (de la persoană fizică la PFA/II/IF sau societate comercială);
- își **înființează o entitate nouă**;
- și transferă exploatația existentă pe noua formă juridică, fără ca activitatea agricolă să fie întreruptă.

În acest context, proiectul propune **modernizarea unei exploatații agricole existente deținută de către o entitate juridică nouă** care nu deține autorizațiile de funcționare la momentul depunerii cererii de finanțare.

Prin urmare, se impune clarificarea și completarea prevederilor ghidului în sensul **includerii acestor situații în categoria investițiilor noi** pentru care: **documentele emise de DSVSA (inclusiv Certificatul de înregistrare sanitar-veterinară pentru exploatații comerciale de tip A), DSP, ANZ și Autoritatea competentă de mediu pot fi prezentate la prima cerere de plată.**

7. Documente necesare întocmirii cererii de finanțare

Documente solicitate pentru terenul agricol

În analiza prevederilor Ghidului solicitantului referitoare la documentele necesare pentru dovedirea dreptului de folosință asupra terenului agricol, se constată că sunt menționate explicit următoarele tipuri de documente: **dreptul de proprietate, contractul de arendă și contractul de concesiune.**

În acest context, se evidențiază lipsa unei referiri explicite la alte forme legale de deținere/folosință utilizate în practică, respectiv:

- **contractul de comodat;**
- **contractul de închiriere;**
- **alte documente prin care terenul este dat temporar în administrare sau folosință, conform legislației în vigoare.**

Având în vedere frecvența acestor forme juridice, în special în cadrul exploatațiilor agricole organizate la nivel local, considerăm necesară completarea Ghidului solicitantului în sensul includerii explicite a acestor tipuri de documente în categoria celor acceptate pentru dovedirea dreptului de folosință asupra terenului agricol.

Totodată, în ceea ce privește **condiția de valabilitate minimă a contractelor** (minimum 8 ani), apreciem că aceasta **necesită o abordare diferențiată în cazul contractelor de închiriere încheiate cu unități administrativ-teritoriale (UAT) sau cu asociații ale crescătorilor de animale.**

În practică, aceste contracte:

- sunt încheiate pe durate determinate, stabilite prin hotărâri ale autorităților competente;
- pot fi prelungite doar la momentul expirării, în baza unor proceduri administrative specifice.

În aceste condiții, impunerea unei durate minime prestabilite la momentul depunerii cererii de finanțare poate conduce la excluderea unor solicitanți eligibili, deși aceștia dețin în mod real și continuu dreptul de utilizare a terenului.

Prin urmare, propunem:

- includerea explicită a contractului de comodat, contractului de închiriere și a altor forme legale de folosință temporară în lista documentelor acceptate;
- adaptarea condiției privind durata minimă a contractelor, în sensul acceptării contractelor de închiriere cu UAT-uri sau asociații, chiar dacă acestea nu îndeplinesc durata minimă impusă, cu condiția existenței posibilității de prelungire conform cadrului legal aplicabil.

O astfel de ajustare ar contribui la:

- reflectarea corectă a practicilor existente în sectorul agricol;
- evitarea excluderii nejustificate a unor exploatații funcționale;
- asigurarea unui acces echitabil la finanțare.

Prin formularea acestor clarificări, observații și propuneri, AMCOR urmărește creșterea gradului de aplicabilitate, coerență și eficiență administrativă a Intervenției DR-12, în beneficiul beneficiarilor finali și al autorităților de implementare.

Vă rugăm să aveți în vedere, acolo unde este posibil, consultarea asociațiilor profesionale relevante în procesul de actualizare a Ghidului solicitantului.

Vă stăm cu plăcere la dispoziție pentru eventuale consultări sau pentru a contribui, prin intermediul Comisiei Profesionale de Fonduri Europene a AMCOR, la îmbunătățirea cadrului de implementare a PS PAC 2023-2027.

Cu stimă,

Petre Luigi LUICAN

Președinte AMCOR

Verificat de către Comisia Profesională Agricultură (CPA) a AMCOR

Cristian Găină

Coordonator CPA AMCOR

